

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

4. september 2024

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 306 (Alm. del) af 26. juni 2024 stillet efter ønske fra Alex Vanopslagh (LA)

Spørgsmål

Vil ministeren opgøre effekten på BNP og offentlige finanser af én ekstra fuldtidsbeskæftiget? Der ønskes både en separat effekt for forskellige typer af ændringer i overførsler og skatter og en gennemsnitlig effekt for alle typer, jf. svar på FIU alm. del – spørgsmål 296 (folketingsåret 2020-21).

Svar

En stigning i beskæftigelsen svarende til én fuldtidsperson kan enten afspejle, at de beskæftigede øger deres arbejdstid, at ledige overgår til beskæftigelse, at studerende afslutter deres uddannelse tidligere eller at ældre trækker sig senere tilbage.

Virkingen på BNP af en øget beskæftigelse er som udgangspunkt uafhængig af, hvilket initiativ, der har ført til den øgede beskæftigelse. Saldovirkningen vil imidlertid afhænge af initiativet. Eksempelvis vil det påvirke skatteprovenuet fra øget beskæftigelse, hvis det er en skatteændring, der ligger til grund for beskæftigelsesstigningen, idet den øgede lønindkomst kommer til beskatning efter de ændrede regler. De opgjorte saldovirkninger nedenfor er med udgangspunkt i gældende regler, idet der ikke er taget stilling til baggrunden for stigningen i beskæftigelsen svarende til én fuldtidsperson.

Hvis beskæftigelsesstigningen er bredt fordelt på hele gruppen af fuldtidsbeskæftigede, vurderes beskæftigelsesstigningen at afspejle sig i en stigning i BNP på knap 1,3 mio. kr. og i en styrkelse af den strukturelle offentlige saldo på 363.400 kr. Kan beskæftigelsesstigningen henføres til de lavere lønnede fuldtidsbeskæftigede med en indkomst under niveauet for mellemskat, kan der opgøres en BNP-virkning på godt 1 mio. kr. og en saldovirkning på 297.100 kr. Omvendt vurderes BNP-virkningen at være knap 2,4 mio. kr. og saldovirkningen at være på 794.200 kr., hvis beskæftigelsesstigningen kan henføres til fuldtidsbeskæftigede med en indkomst over topskattegrænsen, jf. tabel 1.

Tabel 1

Virkning på BNP og offentlig saldo af en stigning i beskæftigelsen svarende til én fuldtidsperson fordelt efter hvilken persontype stigningen kommer fra, 2030-regler i 2024-niveau

Persontype	BNP	Saldovirkning				Pension	Samlet
		Indkomst- overførsler	Indkomst- skat	Moms og afgifter			
		<i>Kr. årligt pr. fuldtidsperson</i>					
Fuldtidsbeskæftiget	1.282.800	0	248.100	77.000	38.200	363.400	
Fuldtidsbeskæftiget under mellemskatteniveau	1.048.900	0	202.900	63.000	31.200	297.100	
Fuldtidsbeskæftiget på mellemskatteniveau	1.599.600	0	362.100	83.900	47.600	493.700	
Fuldtidsbeskæftiget på topskatteniveau	2.386.700	0	615.100	108.000	71.000	794.200	
Fuldtidsbeskæftiget som året før var							
- dagpengemodtager	927.100	259.200	79.000	20.800	14.800	373.800	
- enlig kontanthjælpsmodtager over 30 år	777.400	151.300	90.000	26.500	13.200	281.100	
Fuldtidsbeskæftiget som året før afsluttede en kompetencegivende uddannelse	681.800	82.200	94.600	30.500	19.400	226.700	
Fuldtidsbeskæftiget som året efter er på efterløn	1.041.800	112.200	132.700	54.000	20.900	319.800	
Beskæftigede folkepensionister opregnet til fuldtidsbeskæftigelse	1.150.900	0	222.600	69.100	34.300	326.000	

Anm.: De opgjorte bidrag til saldoeffekten er baseret på gældende regler. Lønniveauet for dagpengemodtageren er baseret på personer, der året før modtog a-dagpenge mindst 75 pct. af tiden, svarende til 39 uger. Tilsvarende er lønniveauet for kontanthjælpsmodtageren baseret på personer, der året før modtog kontanthjælp mindst 75 pct. af tiden, svarende til 39 uger. Til saldoeffekten for dagpengemodtageren er der taget udgangspunkt i en person, der modtager maks. dagpenge hele året inkl. 3 måneders beskæftigelsestillæg og med fradrag for 3 karensdage. Saldoeffekten for kontanthjælpsmodtageren tager udgangspunkt i satsen for ikke-forsørgere. Indkomstoverførsler til efterlønsmodtageren er baseret på den gennemsnitlige efterlønsudbetaling for personer, der har modtaget efterløn i de tre første måneder af 2024. Efterlønsudbetalingen er herefter opregnet til årsniveau. Den skattefrie præmie for efterlønsberettigede, der vælger at arbejde er indregnet som en indkomstoverførsel ved beskæftigelse. Bidraget til saldoen fra pension afspejler, at en antagelse om øget pensionsindbetaling når beskæftigelsen stiger, og at denne indbetaling vil indebære større udbetaling i pensionstilværelsen og dermed på sigt øgede offentlige indtægter fra skat på pensionsudbetalingerne og lavere udgifter til social pension som følge af modregning. Konkret er der forudsat en gennemsnitlig marginalprocent på 57.

Kilde: Beregninger på basis af en stikprøve på 33,3 pct. af befolkningen.

Det skal til tabellen bemærkes, at det bl.a. af hensyn til inkludering af et skøn for saldoeffekten har været nødvendigt at ændre lidt på typerne i forhold til svaret på FIU alm. del – spørgsmål 296 (folketingsåret 2020-21). Tilsvarende har det været nødvendigt at se bort fra visse af persontyperne, da grupperne umiddelbart blev lidt for små til opgørelsen.

Hvis stigningen i beskæftigelsen afspejler, at en person overgår fra ledighed med dagpenge til fuldtidsbeskæftigelse¹ vurderes det at give anledning til en stigning i BNP på godt 0,9 mio. kr. og en saldoeffekt på 373.800 kr.

Det skal bemærkes, at den opgjorte saldoeffekt her alene omfatter sparede indkomstoverførsler, indkomstskat, tilbageløb og virkning på skat, modregning og tilbageløb af øgede pensionsudbetalinger på længere sigt. Ved konkrete initiativer vil

¹ Forstået som et fald i den strukturelle ledighed svarende til én fuldtidsperson og en tilsvarende stigning i den private beskæftigelse opgjort i fuldtidspersoner.

der ofte blive anvendt mere detaljerede opgørelser, hvor fx sparede offentlige udgifter til aktivering mv. er inkluderet.

Kommer den øgede beskæftigelse fra en nedgang i antallet af personer på kontanthjælp – nærmere bestemt enlige kontanthjælpsmodtagere over 30 år uden forsørgerpligt – kan der opgøres en BNP-virkning på knap 0,8 mio. kr. og en saldo-virkning på 281.100 kr. pr. fuldtidsperson.

Studerende har ofte studiejob og derfor vil virkningen på lønsummen og dermed BNP af et skift fra uddannelse med SU og studiejob til fuldtidsbeskæftigelse være mindre, end hvis personen kom fra passiv forsørgelse. Tages der udgangspunkt i en løn fra studiejob på 97.200 kr., svarende til den gennemsnitlige lønindkomst for SU-modtagere, der afslutter en uddannelse, opregnet til årsniveau, kan der opgøres en BNP-virkning på knap 0,7 mio. kr. og en saldo-virkning på 226.700 kr.

Kommer den øgede beskæftigelse fra færre på efterløn, skønnes BNP-virkningen af udgøre godt 1 mio. kr., mens saldo-virkningen kan opgøres til 319.800 kr. I saldo-virkningen er der indregnet en offentlig udgift til udbetaling af den skattefri præmie på 58.632 kr., når personen vælger at arbejde i stedet for at modtage efterløn.

Endelig kan den øgede beskæftigelse komme fra en situation, hvor folkepensionister i højere grad vælger at supplere folkepensionen ved at arbejde mere, hvilket i øvrigt er blevet ekstra økonomisk attraktivt efter, at der fra og med 2023 ikke længere sker modregning af arbejdsindkomst i folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg. Baseret på de beskæftigede folkepensionisters lønniveau vurderes en øget arbejdsindsats blandt folkepensionister, svarende til én ekstra fuldtidsbeskæftiget, at bidrage til en stigning i BNP på knap 1,2 mio. kr. samt at øge den offentlige saldo med 326.000 kr.

Afslutningsvist skal det endnu engang understreges, at der i forbindelse med konkrete initiativer kan blive opgjort mere eksakte saldo-virkninger, hvor målgruppen er mere præcist afgrænset, hvor der inkluderes flere poster og hvor evt. virkninger af de konkrete initiativer også kan inkluderes. De anførte saldo-virkninger kan således ikke anvendes til at eftergøre tidligere reformskøn eller som en egentlig regne-regel for gevinsten for det offentlige af en positiv arbejdsudbudsvirkning af et konkret politisk initiativ.

Der er i opgørelserne ikke taget højde for, at en øget beskæftigelse i de makroøkonomiske fremskrivninger antages at give anledning i en tilsvarende stigning i kapitalapparatet (baseret på en antagelse om såkaldt fast K/L-forhold) og dermed et bidrag fra øget selskabsskat.

Med venlig hilsen

Nicolai Wammen
Finansminister